

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VII. An forma absolutionis valida sit prolata super absentem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

VII. Nec contra hoc urget quod obijciunt recon-
 ditiores aliqui, nempe idem significare verba ab-
 solutionis intra & extra Sacramentum, sed extra
 Sacramentum non significant positionem Sacra-
 menti; homines enim qui his vocibus, *Ego te ab-
 solvo* significationem imposuerunt, nihil sciebant
 de Sacramento. Respondetur, idem significare
 intra & extra Sacramentum, hæc autem verba,
Ego te absolvo quantum est ex me, etiam extra Sa-
 cramentum significant absolutionem tantum in
 actu primo, seu causam illius sufficientem. Ad
 probationem dico, solum significare Sacramen-
 tum quasi indirectè & confusè, directè autem
 causam remissionis peccatorum, seu titulum ad
 illam, homines autem potuerunt generatim in-
 tendere, ut hæc verba significarent hæc ratione
 Sacramentum, sicut hæc voces, *causa remissionis
 peccatorum* ab iisdem hominibus habuerunt suam
 significationem, & tamen hæc generali signifi-
 catione significant Sacramentum, sicut vox *homo*
 significat Christum, & vox *unio* unionem hypo-
 staticam, aut gratiæ cum animâ, qui tamen his
 vocibus significationem primò indiderunt, nec
 has nec illum in particulari cognoverunt.

VIII. Nec etiam urget quod opponit Suarez sectio-
 ne illâ secundâ, numero decimo-quarto, nempe
 formam Sacramenti non significare seipsam, nec
 positionem Sacramenti. Dico enim indirectè
 & confusè posse hoc significare, quatenus illa
 verba, *Abolvo te à peccatis tuis quantum est ex me*.
 habent ex institutione hominum ut significant
 absolutionem à peccatis in actu primo, seu causam
 peccatorum remissionem. Confirmatur: quando
 Sacerdos dicit, *Abolvo te quantum est ex me*,
 significat se positurum quod ex parte sua requi-
 retur ad valorem absolutionis seu remissionis pec-
 catorum, sed hoc est forma, & Sacramentum;
 ergo saltem confusè significat se positurum for-
 mam, & Sacramentum, seu causam remissionis,
 sed verbum *Abolvo* secundum mentem imponen-
 tium primam ejus significationem non habet
 alium sensum in præsentî, quàm in præterito vel
 futuro, ergo, &c. Si etiam formæ aliorum Sa-
 cramentorum, ut Baptismi & Confirmationis,
 significant internam ablutionem & signationem,
 idem dici potest de illis.

IX. Infero quartò circa rationem dubitandi de
 significatione verborum supra positam, peccata
 prius per Sacramentum Pœnitentiæ remissa, sive
 ea venialia sint, sive mortalia, esse materiam suf-
 ficientem hujus Sacramenti: ita Suarez disp. 18.
 sect. primâ, num. sexto, & sect. quartâ, num. 8.
 Valquez quæst. nonagesima-primâ, artic. tertio,
 dub. septimo, num. sexto, Coninck disp. quartâ,
 dub. tertio, num. vigesimo-septimo, Tannerus
 disp. sextâ, quæst. primâ, dub. secundo, numero
 vigesimo-octavo, Layman capite tertio, num.
 quinto, qui varios citat.

X. Ratio est, quia imprimis peccata omnia morta-
 lia, licet per contritionem remissa sint, sunt ma-
 teria Sacramenti Pœnitentiæ juxta Concilium
 Tridentinum sessione decima-quartâ, capite se-
 cundo de Pœnitentiâ, & canone sexto, & septimo;
 docet enim debere omnia peccata mortalia subjeci
 clavibus, ac judicio & sententiæ Sacerdotis, &
 tamen hic inferri possunt omnia quæ proponun-
 tur contra peccata prius per confessionem deleta.
 Deinde Benedictus XI. extravagante *Inter cunctos*
 de privilegiis, dicit salubre esse ut eorundem pec-
 catorum iteretur confessio, & injungit fratribus
 mendicantibus, ut moneant & hortentur eos, qui

ipsis confitentur, ut semel in anno eadem peccata
 suis Parochis iteratò confiteantur. Tertio, hoc
 probat communis praxis Ecclesiæ. Quarto, quia
 non fieret sine fructu, cum & gratia inde augeat-
 tur, & major tranquillitas conscientis, securiores
 namque de remissione peccatorum redduntur
 homines, dum ea sæpius clavibus subjiciuntur.

Dices primò: forma super hoc peccatum, præ-
 fertim si illud solum quis confiteatur, non est
 vera: sed jam hæc & præcedente Sectione osten-
 dimus esse veram. Dices secundò: non potest
 forma bis cadere super eandem materiam; sic
 enim non potest quis super hostiam consecratam
 secundò verba consecrationis proferre. Respon-
 detur distinguendo antecedens, super eandem
 materiam proximam, concedo antecedens, super
 eandem remotam nego; sic enim eadem aquâ
 possunt plures baptizari, quia ablutio quæ est
 materia proxima mutatur, cum ergo confessio
 seu accusatio, quæ est materia proxima hujus Sa-
 cramenti, seu judicii & pars illius constitutiva, sit
 diversa, poterit super hoc peccatum secundò
 prolatum iteratò proferri sententia Sacerdotis,
 cum juxta Concilium Florentinum & Tridenti-
 num omne peccatum post Baptisimum commif-
 sum sit materia Sacramenti Pœnitentiæ, hoc at-
 tem est ejusmodi, ergo: quod vero prius per
 confessionem fuerit remissum, non magis obstat,
 quàm quod remissum sit per contritionem; ad
 summum enim inde habetur, non esse materiam
 necessariam, seu debere secundò subjeci clavibus,
 non tamen non posse.

Dices secundò: in judicio humano semel tan-
 tum profertur sententia, ergo nec in hoc Sacra-
 mento quod instat judicii institutum est. Res-
 pondetur in multis differre hoc judicium ab hu-
 mano, ut ostensum est: ibi etiam solum intendit
 externæ pœnæ ac litis relaxatio, & nihil inter-
 ius in animam rei derivat, quâ de causâ frustra
 iteraretur; at verò in hoc judicio spectatur in-
 ternus animæ fructus, qui cum per Sacramentum,
 quotiescumque iteratur crescat, fructuose sæpius
 etiam eadem peccata subjiciuntur clavibus, cum
 sint materia sufficiens ad constituendum suo mo-
 do Sacramentum.

SECTIO SEPTIMA.

An forma Absolutionis valida sit,
 prolata super absentem.

TRIPLICITER procedere potest hæc quæstio,
 primò utrum valida sit forma absolutionis
 quando quis & confitetur & absolvitur absens:
 secundò quando confitetur præsens & absens ab-
 solvitur: tertio è contra quando confitetur ab-
 sens & præsens accipit absolutionem.

Posse in aliquo casu & confessionem fieri Sa-
 cerdoti absenti, & absolutionem similiter absen-
 ti dari, olim multi tenuerunt ex Thomistis, Pa-
 ludanus, S. Antoninus, Sylvester, Petrus Soto,
 dicens hanc sententiam tenere plures Thomistas:
 eandem etiam sequitur Navarrus, Adrianus,
 Richardus, Major, Halensis, & alii.

Prima conclusio: Non potest pœnitens validè
 unquam & confiteri absens & absolvi: ita om-
 nes hodie ob bullam Clementis VIII. anno 1602.
 die 19. Julii super hac re editam, in quâ Ponti-
 fex hanc propositionem, scilicet licere per literas,
 seu

XI.
 Forma super
 hujusmodi
 peccatum
 prolata esse
 vera.

XII.
 Non refert
 quoad hoc,
 quod in ju-
 dicio huma-
 no semel
 tantum pro-
 feratur sen-
 tentia.

I.
 Quæstio hæc
 tribus modis
 præcedit.

II.
 Confessionem
 absenti fieri,
 & absolutio-
 nem absenti
 dari posse.
 non pauci
 olim dixe-
 runt.

III.
 Nunquam
 potest pœni-
 tens & con-
 fiteri, & ab-
 solvi absens.

seu internuncium Confessario absente peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem accipere, ad minus uti falsam, temerariam, scandalosam damnat, ac prohibet. unde saltem sine controversiâ hinc habetur, non posse utrumque simul connexum fieri, nam ad minimum hoc damnat Pontifex: & quamvis in bullâ dicatur solum non licere, inde tamen deducitur non esse validam ejusmodi absolutionem; cum enim hoc Sacramentum sit Sacramentum necessitatis, si esset validum hoc modo collatum, esset etiam licitum, & tamen declarat Pontifex in nullo casu posse hoc tanquam probabile defendi, aut quovis modo ad praxim reduci.

IV. Nullus vel licite vel valide absolvi potest in absentia.

Secunda conclusio: Esto quis confessus sit in presentia, non potest tamen vel licite vel valide absolvi in absentia: ita Auctores etiam jam omnes ob bullam ejusdem Clementis VIII. cujus præcipua intentio fuit definire; non posse Sacramentum hoc perfici inter absentes, perficitur autem per absolutionem, sicut omne aliud iudicium per sententiam Judicis. Ita Pontificis mentem expli- cant Suarez & Tannerus citati cum aliis.

V. Idem ipsa absolutionis verba ore prolata clare ostendunt.

Secundò idem ostenditur ex ipso tenore formæ, Ego te absolvo, quæ ore proferri debet, ut supra ostensum est, vox autem humana ore prolata non nisi ad præsentem naturâ suâ dirigitur. Quod autem obijciunt aliqui in profanis iudiciis, imò & in absolutione à censuris, posse hæc & hujusmodi verba proferri, licet persona absit, & tamen fortiri effectum. Respondetur, in his omnia fieri ad arbitrium hominum, penes quos est instituire ut horum vel aliorum quorumcunque verborum prolatione homines absolvantur, etiam absentes: imò verbis omnino disparatis hoc fieri posset, vel etiam nutibus: verba autem in Sacramentis efficiunt quod significant, & effectum suum ad talem personam dirigunt in quantum illam significant. Deinde non ex generali solum ratione vocis humanæ, sed peculiariter ex particulâ Te probatur requiri præsentiam personæ absolvendæ; ipsam enim alloquitur Sacerdos: unde sicut juxta omnes Theologos ratione particulæ Hoc in formâ consecrationis debet panis esse præsens, nec potest consecrari panis absens, ita nec absolvi pœnitens absens ratione particulæ Te.

VI. Obijciunt aliqui factum S. Thomæ Cantuariensis, qui manens in Angliâ misit Romam pro absolutione. Deinde Sanctus Cyprianus epistolâ decimâ tertiam refert se per literas aliquorum absentium confessiones recepisse. Tertio arguitur ex facto Serapionis, qui ægotans ad Presbyterum similiter ægotantem misit, ut ipsi absolutionem impertiretur, & Eucharistiam mitteret. Sed hæc non obstant: Sanctus Thomas pro absolutione à censurâ ad cautelam misit, si forte ob conniventiam cum Rege in causâ Ecclesiæ aliquam incurrisset. Il verò qui ad Sanctum Cyprianum scribebant, solum petebant ceremoniam aliquam ad reconciliationem circa publicam Pœnitentiam requisitam, ipse autem illius rei curam in absentia Presbyteri committit Diacono, ergo non potest esse sermo de absolutione sacramentali. Scripserant itaque nonnulli ad Sanctum Cyprianum, ut quosdam, qui à fide defecerant, rursus in communionem cum Ecclesiâ publicè reciperet, à quâ per apostasiam exciderant.

VII. Casus Serapionis. Tyranno propter metum fidem negaverat, licet

hoc factum Serapionis diversimodè à variis referatur; aliqui enim aiunt dixisse ipsum, advocate mihi aliquem ex Presbyteris, alii, aliquis Presbyterorum veniat, unde licet sermo esset de absolutione sacramentali, nihil faceret pro contrariâ sententiâ. Et hinc validum sumitur argumentum pro nostrâ conclusione; cum enim tot annorum decursu nunquam in usu fuerit in Ecclesiâ ut absolutio tribueretur absentibus, signum est eum modum administrandi hoc Sacramentum non esse validum.

Tertia conclusio: Si quis absente Sacerdote det signa pœnitentiæ, aut confessarium poscat, idque ex aliorum relatione Sacerdoti constet, potest ipsum in presentia absolvere, esto ante ipsius adventum à sensibus sit abreptus, nullumque ei presentis doloris signum dederit: ita Suarez disp. vigesima-primâ, sectione quartâ, num. 5. Vasquez quæst. nonagesima-primâ, art. secundo, dub. primo, num. tertio, & sequentibus, Coninck in particulari tractatu de Absolutione moribundi, Valentia quæstione undecimâ, puncto primo, Henriquez libro quarto, cap. nono, num. sexto, Toletus libro tertio Summæ, cap. octavo, num. 2. Tannerus disp. sextâ, quæst. nonâ, dub. primo, num. duodecimo, Præpositus quæst. quartâ de Sacramento Pœnitentiæ, dub. quinto, num. 82. Gamachus de Pœnitentiâ cap. vigesimo-primo, Kellisonus quæst. nonâ, artic. secundo, dubio quinto, & est communis hodie contra Soto, Cano, & recentiores quosdam Thomistas, qui quàm antiquiores acres erant in defendendo posse Sacramentum hoc casu, etiam inter absentes perfici, tam hi contendunt mordicus non posse illum Sacerdotem, etiam in presentia moribundum absolvere, nisi eidem presentis signa doloris dederit.

Probatur tamen conclusio primò ex Concilio Arausicano canone undecimo, ubi sic habetur: Subito obmutescens baptizari, & pœnitentiam accipere potest, si voluntatis præterita testimonium aliorum verbis habet, aut presentis in suo nutu: ubi definita videtur hæc sententia. Idem testatur Sanctus Leo Pontifex epistolâ octogesima-nonâ ad Theodorum Episcopum, ubi dicit dandam absolutionem ægotato, si eam etiam amisso vocis officio per iudicium integri sensus querere comprobetur: Quod si aliqui, inquit, vi ægritudinis ita fuerint aggravati, ut quod ante petebant sub presentia Sacerdotis significare non valeant, testimonia eis circumstantium prodesse debebunt, ut simul & pœnitentiæ, & reconciliationis beneficium consequantur. Hoc etiam clarissimè habetur in Concilio Carthaginensi quarto, canone septuagesimo sexto his verbis: Is qui pœnitentiam in infirmitate petit, si casu dum ad eum Sacerdos invitatus venit, oppressus infirmitate obmutuerit, vel in phrenesim versus fuerit, dent testimonium qui eum audierunt, & accipiat pœnitentiam, & si continuo creditur moriturus, reconcilietur per manus impositionem, & infundatur ori ejus Eucharistia. Quid clariùs?

Respondet Canus relectione de Pœnitentiâ, sermonem hic tantum esse de publicis pœnitentibus, iisque solummodo qui initio Quadragesimæ peccata sua confessi fuerant, quorum tamen absolutio ad Feriam quintam in Cena Domini differebatur: Hi ergo, inquit, Cano si intra illud tempus in ejusmodi morbum incidissent, absolvi poterant, sed virtute prioris confessionis. Sed contra, primò enim gratis dicitur canones & Concilia solum de iis loqui, cum verba sunt si, universalis,

VIII. Si quis absente Sacerdote ante poscat confessarium, idque ex aliorum relatione Sacerdoti constet, potest ipsum presentem absolvi.

IX. Hæc definitio expressè tradita videtur in Concilio Arausicano.

X. Dicit Canus sermonem tantum hinc esse de publicis pœnitentibus, qui initio Quadragesimæ peccata confessi fuerant.

universalia, & ad omnes omnino ægros quocunque tempore in hujusmodi morbum incidissent, extendi possint. Deinde dicitur, ut dent testimonium qui audierant, ad quid autem illud testimonium, si antea erant confessi. Tertiò, quia non solum à Sacerdote illo qui ipsorum confessionem audiverat, sed à quovis tunc absolvi poterant, ut constat ex verbis Serapionis supra positus, ergo sermo erat de quocunque in extremis absolutionem petente.

XI.
Dices: Sermonem illorum tantum esse de absolutione ab excommunicatione.

Respondet Sorus, non loqui canones & Concilia suprascripta de absolutione sacramentali, sed solum ab excommunicatione, seu de reconciliacione illâ quæ datur iis, qui publicè peccaverant. Sed contra primò: Nam ut doctè ostendit Vasquez quæstione nonagesimâ primâ, art. secundo, dubio primo, numero octavo, & sequentibus, quando dicitur in canonibus *petere, accipere, dare penitentiam*, &c. sermo vel tantum vel præcipuè est de Sacramento Pœnitentiæ. Sic Julius I. dicit: *Si quis Presbyter in extremâ necessitate constitutus negaverit penitentiam, reus erit animarum*, quod certè dici non posset, nisi quia negat Sacramentum, defectu cujus animæ illæ damnantur.

XII.
Hoc idem ostenditur ex Calistino Papa.

Deinde in eundem sensum loquitur Cœlestinus Papa Epistolâ secundâ, capite secundo: *Agnovimus, inquit, morientibus penitentiam denegari*, & addit: *Horremus tantæ impietatis aliquem reperiri, qui jacentem sub onere peccatorum non liberet*: loquitur itaque de absolutione sacramentali. Sic Sanctus Augustinus libro quinquaginta Homiliarum, homiliâ quadragesimâ primâ de iis, qui in fine tantum vitæ respiciunt, & absolutionem à peccatis petunt, dicit *Penitentiam dare possumus, securitatem dare non possumus*: dubitans scilicet de eorum dolore, quod non tam ipsi peccata, quàm peccata ipsos deserere videantur. Deinde in loco citato Sancti Leonis, & Concilii Carthaginensis ponitur distincta reconciliatio à Pœnitentiâ, & hæc semper dabatur, si erant in periculo mortis, simul cum Eucharistiâ, illa differebatur donec continuò crederentur morituri.

XIII.
In Rituali Pauli V. hæc eadem veritas clarissimè verbis exprimitur.

Probatur secundo conclusio ex Rituali Pauli V. quod in bullâ ei præfixâ prodire dicitur auctoritate Apostolicâ, ubi sic habetur: *Si moribundus desiderium confitendi per se vel alios ostenderit absolvens est, quæ est nostra conclusio, dicere autem, quod affirmant aliqui ex contrariis incuriâ Typographorum omisiam esse particulam non, somniare est.*

XIV.
Dices: In Bullâ Clementis VIII. supra relatâ, hoc expressè videtur prohiberi.

Objicies bullam Clementis Octavi supra positam, quæ definire videtur hoc non licere. Ut omittam Auctores, qui ante bullam hanc scripserunt, Pater Præpositus citatus numero septuagesimo octavo dicit Pontificem nihil ibi dicere de valore confessionis factæ absenti, sed solum prohibere praxim, quæ oriri poterat ex quorundam doctrinâ periculosâ, qui extra casum necessitatis dicebant passim fieri posse Sacerdoti absenti confessionem per scripturam, aut internuncium: de hoc autem casu nihil definire intendebat Pontifex, ut ex eodem Pontifice audivisse se testatur Cardinalis Bellarminus. Unde expressè docet Præpositus dubio tertio, numero septuagesimo quarto, & Kellifonus quæst. nonâ, art. tertio, dubio tertio, nihil esse contra valorem Sacramenti, ut quis per literas, aut internuncium Sacerdoti absenti peccata sua confiteatur, modò à præsentem absolvatur.

Alii tamen, qui sequuntur nostram sententiam, dicunt confessionem hanc hominis moribundi fieri in præsentia Sacerdotis, & esse instar confessionis factæ per interpretem; illi enim qui audiverunt eum petentem Confessarium, & referunt hoc Sacerdoti, aperiunt generatim peccata ejus eo modo quo eidem aporirentur, si adesset Sacerdos, & ipsam petentem Confessarium audivisset: ita Vasquez quæst. illâ nonagesimâ primâ, articulo secundo, dubio primo, num. trigésimo tertio. Sed contra hunc modum dicendi est; inquiri enim, si is qui audivit eum petentem Confessarium iret & Sacerdoti adhuc absenti significaret desiderium hujus moribundi, utrùm confessio ejus fiat in præsentia Sacerdotis? Si ita, ergo nullâ potest fieri confessio in absentia contra communem omnium sententiam, & supponitur in bullâ Pontificis: posset quidem Vasquez requirere ad hoc ut confessio sit valida, ut detur testimonium ab absentibus in præsentia moribundi, & tunc aliquam requirit præsentiam.

Suarez in epistolâ hac de re Conimbricâ scriptâ, quem sequitur Tannerus disp. sextâ, quæst. nonâ, num. decimo sexto, ait confessionem in hoc casu dici fieri in præsentia, non solum quia præfentes testimonium dant, sed quia Sacerdos in præsentia examinat conscientiam moribundi meliorem modo quo potest; videt enim eum vivere, & ex hac parte esse capacem absolutionis, item non posse meliùs se pro tunc disponere, &c. quæ omnia conducunt ad judicium hæc & nunc de eo ferendum.

Dicendum videtur, nihil aliud voluisse Pontificem, quàm nullo unquam in casu licere pœnitenti intendere confiteri Sacerdoti absenti, ita ut velit confessionem consummare in absentia: quando enim petit Confessarium, semper sperat fore ut in illius præsentia confessionem vel voce, vel signo aliquo consummet. hæc tamen confessio si postea aliud signum dare nequeat sufficit per accidens, cum sit generalis aliqua peccatorum detectio: sicut si quis postquam Confessario præfenti dixisset solum generatim se graviter peccasse, & statim obmutesceret, vel recordaretur se peccatum aliquod mortale commississe, cujus tamen in particulari meminisse non posset, nec alicujus venialis in particulari, adhuc esset absolvendus, ut docet Vasquez citatus num. trigésimo quinto, & trigésimo sexto, sicutiam per accidens attritio, putata contritio, cum Sacramento vivorum sufficit ad fructuosè recipiendum Sacramentum illud: unde, quamvis per se loquendo non liceat alicui hoc modo instituire confessionem, intendendo eam tanquam confessionem consummatam, sed inchoatam solum, si tamen præter ipsius intentionem accidat non posse aliud signum dare, sufficit.

Hoc verò eò securiùs dici potest, quòd Cardinalis Bellarminus ut dixi, & Illustrissimus Armacanus testati sint, se ex ore Clementis accepisse, nunquam intendisse Pontificem de hoc casu quidquam decernere, quòd etiam ab eodem Pontifice se audivisse testatur Suarez in Epistolâ citatâ: & hoc significare videtur Pontifex dum dicit doctrinam illam esse scandalosam, ergo non fuit mens Pontificis damnare absolutionem in his circumstantiis moribundo datam; hinc enim nullum periculum scandalum.

Hinc infero cum Patre Vasquez numero trigésimo octavo, Coninck, Tannero, Præposito, & aliis, non solum posse, sed teneri sub peccato

XV.
Dicitur mul-ti confessionem moribundi hoc modo factâ fieri Sacerdoti præfenti.

XVI.
Quo pacto alii quidam dicant moribundi hujus confessionem fieri in præsentia.

XVII.
Declaratur quamquam fuerit in illâ Bullâ mens Pontificis.

XVIII.
Multi ex ore Pontificis acceperunt, eum nunquam intenderit quidquam de hoc casu decernere.

XIX.
Contraria sententia peccato

autôres tenentur in tali occasione hujusmodi moribundum absolventes.

peccato Auctores contrariæ sententiæ conformare se nostræ, & abolvere moribundum in his circumstantiis: cum enim hæc opinio sit probabilis, & consequenter Confessarius eam sequi possit, non potest citra peccatum pœnitentem

tanto bono privare, & æternæ salutis amittenda periculo exponere. Unde addit Vasquez: Si quis obstinatus in suâ opinione hoc Charitatis officium moribundo denegaret, fore eum reum animarum.

DISPUTATIO OCTOGESIMA SEPTIMA.

De dolore ad hoc Sacramentum requisito.

IN præcedentibus generatim diximus Contritionem esse partem hujus Sacramenti; in hac ergo Disputatione quanam sit Contritio, quæ Sacramenti constitutionem ingreditur, & quomodo materiam illius intrinsecam constituat, examinandum.

SECTIO PRIMA.

Quis dolor ad Sacramentum Pœnitentiæ sit necessarius.

I.
Dua hæc in re opposita sunt sententia.

DUÆ in primis hic sunt extremæ opiniones: altera nullum verum dolorem formalem exigit, sed sufficere ait virtuales, altera contritionem perfectam requirit, & negat sufficere attritionem.

II.
Rejicitur opinio negans dolorem formalem requiri ad hoc Sacramentum.

Sed prima opinio, quod scilicet non requiratur dolor formalis, refutatur tum ex Sancto Thoma quæst. octogesima-quartâ, art. septimo, ad primum, tum præcisè quia Concilia dolorem exigunt ut partem hujus Sacramenti: tum denique ratione, primò hoc namque Sacramentum institutum est per modum judicii voluntarii, ut supra diximus, judicium autem hujusmodi essentialiter constat accusatione spontaneâ, accusatio autem hæc non est quæcunque peccatorum narratio, sed dolorosa, alioqui erit potiùs historia, quàm confessio. Secundò, quia hoc Sacramentum est Sacramentum reconciliationis, cum ergo homo per voluntatem propriam ultro à Deo prior per peccatum recesserit, debet ut ei reconcilietur, prior ad eum per ejusdem peccati detestationem iterum aliquo modo accedere, tollendo obicem amicitiae Divinæ, nempe peccatum in ratione voluntarii, quod fit per retractationem illius voluntariam, seu detestationem.

III.
Ostenditur contritionem non esse ad valorem Sacramenti Pœnitentiæ necessariam.

Secunda etiam opinio de contritione perfectâ, præter dicta de Sacramenti in genere, & hic, rejicitur ulterius ex eo quod supra posuimus ex Cœlestino & Julio I. Pontificibus, qui definiunt Sacerdotem negantem absolutionem pœnitenti in extremis posito, esse reum animarum, per-

mittere eum jacere sub pondere peccatorum, &c. quod tamen dici non posset, si semper prærequireretur contritio ad absolutionem; hæc enim semper tolleret peccata, & sic nunquam defectu absolutionis periret anima. Idem etiam probatur ex Patribus & Conciliis quæ passim dicunt sententiam Sacerdotis tollere peccata, liberare ab inferno, ex attrito facere contritum, &c. quod etiam apertè significant verba Christi: *Quorum remisistis peccata, &c.* Præterea pœnitentia est Sacramentum mortuorum; ergo per illam debent homines vivificari, & gratiam, per se loquendo, primò recipere.

Et per hæc etiam rejiciuntur Victoria, Sotus, Navarrus, & alii, qui dicunt necessariam esse contritionem, saltem existimatam. Sed quæ jam dicta sunt ostendunt peccatorem scientem se mortuum esse, posse accedere ad sententiam Sacerdotis pro absolutione, ut inde vitam recipiat. Ad quæ ulterius addi potest quod docet Concil. Florentinum, nempe effectum hujus Sacramenti esse mundationem animæ à peccatis; ergo potest quis sciens se esse in peccatis accedere ut mundetur cum sit medium ad hunc effectum institutum.

Recentiores aliqui Theologi, ita prædictam opinionem de dolore perfectò ad valorem Sacramenti requisito defendunt, ut contritionem & dilectionem Dei super omnia necessariam semper ad Sacramentum asserant, debilem illam quidem, & exiguæ intensionis, quam aiunt extra Sacramentum non sufficere ad gratiam, sic tamen cum Sacramento. Sed contra hoc est primò: Scripturæ enim ubi dicunt Charitatem, seu dilectionem Dei tollere peccata, ut *Ego diligentes me diligo, Caritas operis multitudinæ peccatorum, &c.* non aliud ad hunc effectum requirunt, quàm ut procedat actus ex illo motivo bonitatis, seu dignitatis, & excellentiæ Divinæ, quod si adsit, parum refert actum

IV.
Ad valorem hujus Sacramenti non requiritur etiam contritio existimata.

V.
Recentiores aliqui requirunt hanc contritionem perfectam, sed exigua intensionis.